

חוזר ראש שירותי בריאות הציבור

משרד הבריאות

ב' חשון תשע"ט
11 אוקטובר 2018
מס' חוזר: 3/2018

הנדון: ידע נדרש לעבודת המטפל במרפאת חיסונים

תת היחידה המפצה: הסיעוד בבריאות הציבור
מילות מפתח: אח/ות, רופא, מרפאת חיסונים, מרפאת עובדי בריאות ו/או תלמידי מקצועות בריאות

1. קישור לחוזרים: חוזר זה מחליף את חוזר מס' 16/2015 מיום 18.11.2015

http://www.health.gov.il/hozer/bz16_2015.pdf

2. מועד תחולה: מיום הפצת החוזר.

3. רקע:

מטפלים במרפאת חיסונים בונים ומנהלים תכניות חיסונים, מדריכים, מיעצים ומחסנים מגוון אוכלוסיות.

ההנחיה מתייחסת למטפלים העובדים במתארי הבאים:

3.1 מרפאת החיסונים בלשכות הבריאות: השירות ניתן לנוסעים לחו"ל, עובדי בריאות, תלמידים למקצועות בריאות, אוכלוסיות בסיכון, חיסונים למניעת כלבת, השלמות חיסונים ועוד.

3.2 מרפאת עובדי מערכת הבריאות המופעלות ע"י בתי חולים וקופות חולים: חיסונים לעובדי מערכת הבריאות ו/או תלמידים למקצועות הבריאות.

3.3 מרפאות מטיילים בהן ניתן שירות לנוסעים לחו"ל.

4. הגדרות:

"מטפל" – רופא/ה ו/או אח/ות מוסמך/כת

5. מטרה:

מטרת ההנחיה להגדיר תפקידה של אחות לרבות הידע הנדרש במתארי החיסון השונים.

סימוכין: 419337418

6. פירוט ההנחיה:

- 6.1 מטפל המועסקת בכל אחד מהמתארים המפורטים בסעיף 3 לעיל, תתפקד באופן עצמאי בתחומים בהם עוסקת המרפאה:
- 6.1.1 ניהול תכנית חיסונים וקבלת החלטות במתן חיסונים לעובדי בריאות, סטודנטים למקצועות הבריאות, נוסעים לחו"ל, אוכלוסיות בסיכון ועוד.
- 6.1.2 הדרכה וייעוץ לנוסעים לחו"ל בנושא מחלות זיהומיות, כללי התנהגות לשמירה על הבריאות, מחלות הניתנות למניעה על ידי חיסונים, זיהומי מעיים, מחלות זואוונטיות, מחלות המועברות באמצעות דם ומגע מיני, מחלות המועברות באמצעות דרכי הנשימה ועוד.
- 6.2 יהיה בעל ידע ומיומנות בתחומים המותאמים לסוג המרפאה ופעילותה (נספח מס' 1).
- 6.3 ינהל את מערך החיסונים במרפאת חיסונים.

7. אחריות ליישום:

באחריות מנהל המוסד הרפואי או מנהלת הסיעוד במוסד הרפואי להבטיח קיום תהליך עדכון הידע, בדיקתו ותיעודו כמקובל בארגון.

8. דרישות העיסוק:

- 8.1 אח/ות מוסמכת
- רישום תקף בפנקס המורשים לעסוק בסיעוד בישראל.
 - תואר ראשון לפחות מוכר בסיעוד.
 - רצוי קורס על בסיסי בבריאות הציבור.
- 8.2 רופא/ה
- בעל רישיון ישראלי לעסוק ברפואה.
 - עדיפות למומחה/ית או מתמחה בבריאות הציבור או ברפואת ילדים או במחלות זיהומיות.
 - או בפנימית או במשפחה או מיקרוביולוגיה קלינית.

9. נספחים:

(נספח 1) - פירוט ידע נדרש לתפקוד מטפל באופן עצמאי במרפאת חיסונים

(נספח 2) - מקורות מידע בתחום אפידמיולוגיה וחיסונים

בכבוד רב,

אודי קלינר

ד"ר אודי קלינר
מ"מ ראש שרותי בריאות הציבור

פירוט ידע נדרש לתפקוד מטפל באופן עצמאי במרפאת חיסונים

מתארי טיפול			ידע נדרש
במרפאת החיסונים בלשכות הבריאות	מרפאת מטיילים	במרפאת עובדי בריאות	
תדריכים של משרד הבריאות:			
חובה	חובה	חובה	תדריך חיסונים של האגף לאפידמיולוגיה (כל הפרקים והעדכונים הנלווים).
חובה	חובה	חובה	תדריך להזרקת חיסונים
ניהול מערך החיסונים:			
חובה	חובה	חובה	ניהול לוגיסטי של מערך החיסונים במרפאה.
חובה	חובה	חובה	ניהול אירוע לאחר חשיפת חיסונים לטמפרטורה חריגה.
נהלים / חוזרים:			
חובה	חובה		הנחיות למרפאות יוצאים לחו"ל.
חובה	חובה		הנחיות לשימוש בתרכיב נגד קדחת מוח יפנית.
חובה	חובה		הנחיות לשימוש בתרכיב נגד TBE.
חובה	חובה		הנחיות לשימוש בתרכיב נגד קדחת צהובה.
חובה	חובה		הנחיות לשימוש בתרכיב נגד טיפוס הבטן.
חובה	חובה		הנחיות למניעת כלבת.
חובה		חובה	חיסון תלמידי מקצועות הבריאות ועובדי מערכת הבריאות
מניעת מחלות זיהומיות לנוסעים לחו"ל, כגון:			
חובה	חובה		מחלות המועברות באמצעות מגע מיני, כגון: HIV, HBV, HCV, עגבת, זיבה, כלמידה.
חובה	חובה		מחלות המועברות באמצעות דם, כגון: HIV, HBV, HCV
חובה	חובה		מחלות המועברות דרך מערכת העיכול באמצעות מזון ומים כגון: שיגלזיס, סלמונלוזיס, גיארדיה, דלקת כבד נגיפית A.
חובה	חובה		מחלות המועברות באמצעות יתושים כגון: מלריה, קדחת צהובה, קדחת מח יפנית, דנגה (Dengue fever).

פירוט ידע נדרש לתפקוד מטפל באופן עצמאי במרפאת חיסונים

מתארי טיפול			ידע נדרש
מבמראפאת החיסונים בלשכות הבריאות	מרפאת מטיילים	מרפאת עובדי בריאות	
חובה	חובה		מחלות המועברות באמצעות דרכי נשימה, כגון: שעלת, חצבת, חזרת, מחלה מנינגוקוקית, שחפת, שפעת.
חובה	חובה		מחלות זואונוטיות כולל מחלות המועברות על ידי בעלי חיים כגון: כלבת, TBE, שיסטוזומיאזיס.
כללי התנהגות לשמירה על הבריאות לנוסעים לחו"ל, כגון:			
חובה	חובה		מחלת גבהים (Altitude sickness)
חובה	חובה		מחלת התנועה (Motion sickness)
חובה	חובה		הגנה בפני עקיצת יתושים
חובה	חובה		נזקי שמש וחום
חובה	חובה		נזקי קור
חובה	חובה		ערבוב עתים (Jet Lag)
חובה	חובה		סמים
חובה	חובה		כללי זהירות בצריכת מזון ומשקאות
חובה	חובה		הדרכה להתנהגות בריאותית
חובה	חובה		הדרכה למניעת מלריה
חובה	חובה		הדרכה למניעת מחלות זיהומיות ותופעות בריאותיות אחרות
			קבלת החלטה למתן חיסונים לנוסעים לחו"ל
חובה	חובה		בניית תכנית חיסונים למגוון יעדי נסיעה

פירוט ידע נדרש לתפקוד מטפל באופן עצמאי במרפאת חיסונים

מתארי טיפול			ידע נדרש
מרבאת עובדי בראות	מרפאת מטיילים	במרפאת החיסונים בלשכות הבראות	
			קבלת החלטה למתן חיסונים באוכלוסיות בסיכון, כגון מושתלי מח עצם, נשאי HIV, חולים עם הפרעות בפעילות הטחול, נשים הרות, נשים בגיל הפוריות, עובדים עם בעלי חיים
		חובה	בניית תכנית חיסונים למגוון מצבי בראות באוכלוסיות בסיכון
		חובה	בניית תכנית השלמת חיסונים במצבים שונים
		חובה	בניית תכנית הדרכה וביצוע חיסונים למניעת כלבת
		חובה	עקרונות להשלמות חיסונים : תלמידי בתי ספר, עולים חדשים ואחרים.
			חיסון תלמידי מקצועות הבראות ועובדי מערכת הבראות:
		חובה	ניהול תכנית חיסונים וקבלת החלטות במתן חיסונים.
		חובה	בניית תכנית חיסונים ומתן אישור
	חובה	חובה	ריענון ידע בהחייאה כל שנתיים

מקורות מידע בתחום אפידמיולוגיה וחסונים

1. RED BOOK
 2. Yellow Book – CDC Health Information for International Travel
<https://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2018/table-of-contents>
 3. Control of Communicable Diseases
 4. [Public Health Agency of Canada.htm](#)
 5. <http://www.hpa.org.uk>
 6. <http://www.ecdc.europa.eu/en/Pages/home.aspx>
 7. <http://www.cdc.gov>
 8. http://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/rr6002a1.htm?s_cid=rr6002a1
- e
9. <http://wwwnc.cdc.gov/travel>
 10. www.cdc.gov/nip/publications/pink
 11. www.immunize.org
 12. www.immunizationinfo.org
 13. <http://www.who.int/en>
14. קישור לרשימת הנהלים בתחום אפידמיולוגיה, סיעוד בבריאות הציבור.
<http://www.health.gov.il/UnitsOffice/HD/PH/PublicHealthNursing/TipatChalav/Pages/epidemiology.aspx>
15. קישור למידע וחסונים לנוסעים לחו"ל, משרד הבריאות.
http://www.health.gov.il/Subjects/vaccines/Vaccines_abroad/Pages/vaccination_abroad.aspx
16. קישור לתדריך חיסונים מעודכן, אגף לאפידמיולוגיה, משרד הבריאות
http://www.health.gov.il/Subjects/vaccines/Pages/tadrich_Chisunim.aspx
17. קישור לתדריך הזרקת חיסונים, המחלקה לסיעוד בריאות הציבור, יוני 2014
http://www.health.gov.il/PublicationsFiles/TadrichHisunim_21072014